

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Pink Marianna Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Pink Marianna ügyvéd) által képviselt felperes neve (**felperes címe**) felperesnek - a Pacsay & Sándor Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Sándor Tamás Zoltán ügyvéd) által képviselt Budapest Főváros XXI. Kerület Csepel Önkormányzat Polgármesteri Hivatala (1211 Budapest, Szent Ferenc tér 10., levelezési cím: 1751 Budapest, Pf.: 85.) alperes ellen közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2014. május 21. napján meghozott 6.P.21.926/2013/15. számú ítélete ellen az alperes részéről 16. és 18. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a felperesnek 63.900 (hatvanháromezer-kilencszáz) forint másodfokú perköltséget.

A le nem rótt 160.900 (százhatvanezer-kilencszáz) forint fellebbezési illetéket az alperes illetékmentessége folytán az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes kereseti kérelmében a Ptk. 349. § (1) bekezdése, illetve 339. § (1) bekezdése alapján 2.011.848 forint és annak 2010. július 1. napjától a kifizetés napjáig járó, a Ptk. 301. § (1) bekezdése szerinti kamata megfizetésére kérte az alperest kötelezni. Előadta, hogy 2008. november 17. napjától a **B.** Általános és Szakképző Iskola és Gyermekotthonban alapellátottként volt elhelyezve. Az iskola 2010. január 15-én fordult az alperes gyámhivatalához azzal, hogy a felperest veszélyeztetettségére tekintettel vegyék átmeneti nevelésbe az 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.) 77. § (1) bekezdése alapján. Az alperes gyámhivatala a kérelmet 2010. március 22. napján áttette a jegyzőhöz védelembe vételi eljárás lefolytatása céljából. A jegyző megállapította, hogy a védelembe vétellel a veszélyeztetettséget megszüntetni nem lehet, ezért a 2010. április 13. napján kelt végzésével kezdeményezte más gyermekvédelmi intézkedés megtételét, egyben az iratokat még aznap áttette az alperesi gyámhivatalhoz és csatolta a gyermekjóléti szolgálat javaslatát, valamint az anya írásos nyilatkozatát, amelyben kéri a felperes átmeneti nevelésbe vételét és a **B.** Gyermekotthonban történő elhelyezését. Az alperesi gyámhivatal 2010. május 13-án indította meg az eljárást, amelynek során a felperes édesanyja 2010. június 3. napján megismételte az átmeneti nevelésbe vétel iránti kérelmét. Az alperesi gyámhivatal ezt követően a 2010. július 2-án kelt 18-4662-31/10. számú végzésével a felperes átmeneti nevelésbe vétele ügyében az eljárást megszüntette arra hivatkozással, hogy a felperes 2010. június 30. napján betöltötte 18. életévét, átmeneti nevelésbe venni pedig csak kiskorú személyt lehet. A végzés ellen a felperes fellebbezést nyújtott be, amelynek eredményeképpen a másodfokon eljáró Budapest Főváros Közigazgatási Hivatala Szociális és Gyámhivatal 90BP-543/1/2010. számú 2010. október 1. napján kelt határozatával az elsőfokú döntést

helybenhagyta. A másodfokú hatóság egyben megállapította az alperesi gyámhivatal súlyosan jogszabálysértő eljárását, az eljárási határidők megsértését. Az alperesi gyámhivatalnak a kérelem beérkezését követően 5 munkanapon belül kellett volna intézkednie a Ket. 29. §-ára tekintettel, ehhez képest semmilyen eljárási cselekményt nem végzett, a 46. munkanapon intézkedett a kérelem áttételéről. Az alperes indokolatlanul döntött az áttételről, mivel az iratokból nyilvánvalóan kiderült, hogy a védelembe vétel nem megfelelő intézkedés a felperes veszélyeztetettségének megszüntetéséhez. Miután a jegyző más gyermekvédelmi intézkedés megtételére hívta fel az alperesi gyámhivatalt, az újabb intézkedés megtételére csak 22 munkanap elteltével került sor. Mindebből következően az alperesi gyámhivatal a Ket. 33. §-ában előírt eljárási határidőket többször is súlyosan megsértette, amikor az áttételre, illetve az idézés kibocsátására előírt 5 munkanapos eljárási határidőket először 41, második alkalommal 17 munkanappal túllépte. Az alperesi gyámhivatalnak arról is tudomása volt, hogy az átmeneti nevelés elrendelésére a felperes esetében azért lett volna haladéktalanul szükség, mert ebben az esetben a felperes középiskolai tanulmányai alatt, nagykorúságát követően is a gyermekotthonban maradhatott volna utógondozottként. Erre azonban csak akkor lett volna lehetőség, ha az átmeneti nevelésbe vétel a felperes nagykorúságának elérése miatt szűnik meg. Amennyiben tehát az alperes gyámhivatala a Gyvt. 77. § (1) bekezdése szerint határidőben intézkedett volna a felperes átmeneti nevelésbe vételéről, úgy a felperes a Gyvt. 93. § (1) bekezdése alapján jogosult lett volna az utógondozói ellátásra, amíg felsőfokú iskola nappali tagozatán folytatott tanulmányokat. A felperes erre tekintettel kárát a 2010. július 1. és 2013. június 30. napja közötti elmaradt utógondozói ellátás összegében jelölte meg azzal, hogy az utógondozói ellátás mértéke a 2011. évi CLXXXVIII. törvény 3. számú mellékletének 12. pontja alapján 2010. és 2011. évre 55.620 forint/hónap, míg 2013. évre, a 2012. évi CCIV. törvény 2. számú mellékletének III. 3.1. pontja és 8. számú mellékletének II.d pontja alapján 57.208 forint/ hónap.

Az alperes kérte a kereset elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását. Álláspontja szerint a felperes figyelmen kívül hagyta, hogy amennyiben az átmeneti nevelésbe vételi eljárás nem szűnik meg nagykorúsága miatt, akkor sem biztos, hogy a gyámhivatal az átmeneti nevelésben vételéről intézkedik, hiszen a hatósági eljárás adatai alapján családi környezete nem veszélyeztette. Az, hogy a felperes édesanyja maga is kérte az átmeneti nevelésbe vételt, nem jelent a hatóság számára kötelezettséget annak elrendelésére. A gyermekvédelmi rendszer szigorú sorrendet állít fel a lehetséges intézkedések között, amelyekből az átmeneti nevelésbe vétel az utolsó. Az átmeneti nevelésbe vételnek egyébként nem automatikus folyománya az utógondozói ellátás, hiszen azt a fiatal felnőttnek külön kell kérelmeznie, a kérelemről a gyámhivatal külön eljárásban határoz.

Az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 2.011.848 forintot és járulékait, valamint 127.752 forint perköltséget. Az elsőfokú bíróság az alperes kárfelelősségét illetően először azt vizsgálta, hogy az alperes tevékenysége, illetve mulasztása törvénysértő volt-e. Megállapította, hogy az alperes a Ket. 33. § (1) bekezdése alapján az eljárási határidőket mindkét alkalommal jelentősen túllépte, amikor intézkedését első alkalommal a 46., míg második alkalommal a 22. munkanapon foganatosította. Ezen túlmenően az alperes figyelmen kívül hagyta eljárása során a Ket. 33. § (2) bekezdését, amely szerint kiskorú ügyfél érdekeinek veszélyeztetettsége esetében a határozatot a hatóságnak soron kívül kell meghoznia. Az elsőfokú bíróság hangsúlyozta, hogy a perbeli esetben az eljárási határidők megtartásának különleges jelentősége volt, mert a felperes csak abban az esetben maradhatott volna nagykorúságát követően is a gyermekotthonban középiskolai tanulmányai alatt, ha átmeneti nevelése nagykorúsága miatt szűnik meg. Átmeneti nevelésbe venni azonban a Gyvt. 77. és 79. §-a alapján csak kiskorút lehet. Az alperesnek erről a körülményről a rendelkezésre álló iratok, illetve a perben meghallgatott tanú vallomása alapján

tisztában kellett lennie, azonban intézkedését ennek ellenére sem soron kívül, sem a jogszabály által meghatározott határidőn belül nem tette meg. Az elsőfokú bíróság megállapította azt is, hogy az alperes magatartása felróható, miután az alperes védekezésében maga sem állította, hogy a mulasztásban vétlen lett volna. Az alperes felróható magatartása és a felperes által állított kár közötti okozati összefüggés vizsgálatának körében megállapította, hogy sem a közigazgatási eljárás során, sem a perben nem merült fel olyan adat vagy bizonyíték, amely alapján az átmeneti nevelésbe vétel iránti kérelmet az alperesnek el kellett volna utasítania. A rendelkezésre álló adatokból az következik, hogy a felperes átmeneti nevelésbe vételének feltételei fennálltak, azok csak nagykorúvá válása miatt szűntek meg. Kiemelte, hogy a felperest és testvérét gondozó gyermekotthon már az eljárás megindításakor az átmeneti nevelésbe vételre tett javaslatot, mert az átmeneti gondozás közel 18 hónapja alatt a gyermekek helyzete nem rendeződött, az édesanya a gyermekvédelmi szakemberekkel nem működött megfelelően együtt, így nem láttak reális esélyt arra, hogy a gyermekek édesanyjukhoz visszakerüljenek. A Csepeli Szociális Szolgálat Gyermekjóléti Központja szintén az átmeneti nevelésbe vételt tartotta indokoltnak, ezért tette vissza az iratokat a gyámhivatalhoz, egyben csatolta a felperes édesanyjának nyilatkozatát is, amelyben körülményeire tekintettel maga is kérte a gyermekek átmeneti nevelésbe vételét. A Fővárosi Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálatnál megtartott elhelyezési értekezleten a jelenlévő szakemberek és az édesanya is egyetértettek abban, hogy a felperes átmeneti nevelésbe vétele szükséges. Miután a felperes átmeneti nevelésbe vételét el kellett volna rendelni, a felperes a Gyvt. 93. § (1) bekezdés b) pontja, és (2) bekezdés a) pontja alapján jogosult lett volna 21 éves koráig az utógondozói ellátásban részesülni. Az alperest felróható mulasztás terheli az eljárási határidők jelentős és ismételt túllépésével kapcsolatban, amelynek következtében a felperes elesett az utógondozói ellátástól, ezért az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes kártérítési felelőssége fennáll. Az elsőfokú bíróság utalt arra is, hogy az alperes saját kártérítési felelősségének elhárítása érdekében nem hivatkozhat alappal a gyermekotthon állított mulasztásaira. Nem alkalmas az alperes felelősség alóli kimentésére az a hivatkozás sem, amely szerint a gyermekvédelmi rendszer működésében a törvény kötelező sorrendet állít fel, amely értelmében az átmeneti nevelésbe vétel csak a legutoljára alkalmazható intézkedés. Az alperesi előadással szemben a törvény nem tartalmaz erre vonatkozó kötelező előírást. Amennyiben tehát a gyermekvédelmi szakemberek a gyermek körülményei alapján azt állapítják meg, hogy átmeneti nevelésbe vétele szükséges, nyilván nem kell elrendelni olyan intézkedést, amelytől eredmény nem várható. Az utógondozói ellátásra való jogosultság független az átmeneti nevelésbe vétel elrendelésének feltételeitől, a perbeli esetben azonban az átmeneti nevelésbe vétel elmulasztása fosztotta meg a felperest attól, hogy utógondozói ellátásban részesülhessen, illetve hogy a nappali tagozaton végzett tanulmányai befejezéséig a gyermekotthonban maradhasson.

Az elsőfokú ítélettel szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a felperes keresetének elutasítását, illetve a felperes perköltségben való marasztalását. Előadta, hogy a felperes kártérítési igényének megállapításához a felperesnek bizonyítania kellett volna az alperes jogellenes magatartását, a kár bekövetkeztét, a kár összecszerúségét, valamint a jogellenes magatartás és a kár közötti okozati összefüggés fennállását. A felperes kártérítési igényét arra a feltételezésre alapította, hogy amennyiben a gyámhivatal időben hozott volna határozatot az átmeneti nevelésbe vételről, akkor a felperes jogosult lett volna az utógondozói ellátásra. Mind a felperes, mind az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyja ugyanakkor azt a lényeges körülményt, hogy nemcsak az utógondozói ellátás elrendelése lett volna bizonytalan, hanem az átmeneti nevelésbe vételre való jogosultság is vitatott. Az eljárás adataiból megállapítható, hogy a felperes korábban 14 éven keresztül családi kötelékben az édesanyja nevelésében és

gondozásában élt, illetve hogy az anya a rossz helyzet ellenére is ambicionált volt abban, hogy gyermekeit maga nevelje. Ilyen körülmények között a felperes gyermekotthonba való befogadása is átmenetinek tűnt, amelyet az is alátámaszt, hogy a gyermekotthon a hatósági eljárást csak 14 hónap elteltével kezdeményezte. Tévesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az alperes nem hivatkozott arra, hogy vétlen lett volna a mulasztásban. Az alperes ügyintézése érdekében igénybe vett idő szükséges volt a tényállás tisztázásához, ezért ebben a körben az alperes felróhatósága nem állapítható meg. Tévedett továbbá az elsőfokú bíróság, amikor tényként állapította meg, hogy a nappali tagozaton tanulmányokat folytató felperes 21 éves koráig utógondozói ellátásban részesülhetett volna, mivel ilyen megállapítást hatáskör hiányában a bíróság nem tehet, másrészt ténybeli alapja sincs annak, hogy a feltételek a felperes 21 éves koráig fennálltak volna. A felperes kereseti kérelmét tehát csupán feltételezésre alapozta, ugyanis abból a körülményből, hogy a felperest a gyámhivatal átmeneti nevelésébe veszi, még nem következik, hogy utógondozói ellátásban is részesül. Sem a Gyvt., sem az annak végrehajtásáról szóló kormányrendelet nem rendelkezik arról, hogy az átmeneti nevelésébe vétel célja az lenne, hogy utógondozói ellátásra teremtsen alapot. Emellett a perbeli esetben az sem állapítható meg, hogy az átmeneti nevelésbe vétel feltételei fennálltak volna a Gyvt. 78. § (1) bekezdés aa) pontja szerint. A felperes édesanyja esetében nem állapítható meg a felelőtlen, elhanyagoló, illetve veszélyeztető szülői magatartás, a Gyvt. 7. §-a alapján csupán anyagi okokra hivatkozva a családból való kiválasztás nem lehetséges. Ha a felperes vonatkozásában az átmeneti nevelésbe vétel be is következett volna, az sem jelentett volna igényjogosultságot az utógondozói ellátásra, illetve nem keletkeztetett volna automatikus kötelezettséget a hatóság számára az utógondozás elrendelésére. Az átmeneti nevelésbe vétel megszűnése után a fiatal felnőttnek az utógondozói ellátásban részesítést külön kérelmeznie kell, amelyről a hatóság külön igazgatási eljárás keretében dönt, és csak abban az esetben rendeli el az ellátást, ha annak jogszabályban meghatározott feltételei fennállnak. A perbeli esetben alappal feltételezhető, hogy az ügyben a gyámhivatal nem tudta volna megállapítani a felperes vonatkozásában az átmeneti nevelésbe vételt megalapozó és indokolttá tevő súlyos veszélyeztetettséget. Az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg a Ket. 33. § (2) bekezdésére hivatkozva azt is, hogy az alperesnek a kiskorú veszélyeztetettségére tekintettel a határozatot soron kívül kellett volna meghoznia, mivel ez a veszélyeztetettség nem állt fenn. Megjegyezte, hogy a felperes a 18. életévének betöltésével dönthetett volna amellet is, hogy munkába áll, hiszen mindenkinek kötelessége, hogy saját magáról gondoskodjon, senki nem várhatja el azt, hogy őt eltartsák.

A felperes kérte az elsőfokú ítélet helybenhagyását.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét teljes terjedelemben bírálta felül, mert annak fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt [Pp. 228. § (4) bekezdés].

Az alperes fellebbezése alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a tényállást érdemben helyesen állapította meg, azt az ítéltábla csak az alábbiakkal egészíti ki. A felperes 2012. június 19. napján szerezte meg értettségi bizonyítványát, majd 2013. június 30. napjáig a **B.** Szakiskola nappali tagozatos informatikai szakképzésében vett részt. 2013 szeptemberétől szakiskolai tanulmányait munka mellett esti tagozaton folytatta. A felperes édesanyja a 2010. június 3. napján tartott meghallgatáson maga is elmondta, hogy a felperes számára azért lenne feltétlenül szükséges az átmeneti nevelésbe vétel, hogy nagykorúvá válását követően utógondozói ellátottként a gyermekotthonban maradhasson.

Az elsőfokú bíróság döntésével az ítéletábrá egyetértett, annak jogi indokait - csak a fellebbezésekben foglaltakra figyelemmel - az alábbiak szerint egészíti ki, egyébként azokra a Pp. 254. § (3) bekezdése alapján utal.

A közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránti kereset elbírálása során a Ptk. 349. § (1) bekezdését és a 339. § (1) bekezdését együtt kell alkalmazni. A Ptk. 349. § (1) bekezdése szerinti kárfelelősség speciális feltétele, hogy a kár rendes jogorvoslattal ne legyen elhárítható, illetőleg a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőségeket a károsult kimerítse.

Az alperes részéről a jogellenes mulasztást megalapozó késedelem az intézkedési határidők megsértésében nyilvánult meg. Az alperes első intézkedése a kérelemnek a jegyzőhöz történő áttételére irányult, amely határozattal szemben jogorvoslatnak nincs helye. Az eljárást 2010. július 2. napján megszüntető végzéssel szemben ugyan nem a felperes, hanem a **B.** Gyermekotthon vezetője élt fellebbezéssel, azonban a másodfokú gyámhatósági határozatból is kitűnik, hogy az alperesi mulasztásból eredő időmúlás jogorvoslattal nem volt elhárítható. A felperes keresete tehát megfelelt a Ptk. 349. § (1) bekezdése szerinti különös feltételnek, mivel a kárt a gyámhatósági határozatokkal szembeni rendes jogorvoslattal nem lehetett elhárítani.

A felperes keresete eredményességének további feltétele volt, hogy a hatóságnak szükségképpen a felperes átmeneti nevelésbe vételéről kellett volna döntést hoznia, amennyiben az ezirányú kérelmet érdemben bírálja el. A Gyvt. 77. § (1) bekezdése alapján akkor veszi átmeneti nevelésbe, ha a gyermek fejlődését családi környezete veszélyezteti, veszélyeztetettségét egyéb módon nem lehet megszüntetni, továbbá ha a gyermek megfelelő gondozása családján belül nem biztosítható. Tény, hogy a felperes nevelésbe vételét a felperes édesanyja is kérte, és hogy a Gyermekvédelmi Szakszolgálat 2010. június 21. napján tartott elhelyezési értekezleten a felperes átmeneti nevelésbe vételét valamennyi résztvevő támogatta. Lényeges továbbá, hogy az alperes a 18/4662/47/10. számú határozatával a felperes testvérét, K. I.-t átmeneti nevelésbe vette. A határozat indokolása szerint az alperesi gyámhivatal megállapította, hogy az alapellátás keretében történő segítségnyújtás, a védelembe vétel elrendelése mellett eredménytelennek bizonyult, a gyermek egészséges fejlődését, nevelését, gondozását a szülő lakhatási problémái veszélyeztetik. A felperes testvére tekintetében tehát az alperes a gyermek veszélyeztetettségét mint az átmeneti nevelésbe vétel előfeltételét megállapította. Ehhez képest teljességgel megalapozatlanul állítja az alperes fellebbezésében, hogy a felperes édesanyja részéről nem állapítható meg felelőtlen, veszélyeztető szülői magatartás, és hogy a gyermekek nevelésére az édesanya kétséget kizáróan alkalmas. A felperes és testvére teljesen azonos családi körülményekkel rendelkeztek, mindketten 2008 novembere óta álltak a **B.** Gyermekotthon gondozásában. A két gyámhatósági eljárás azonos időpontban indult, tehát a felperes átmeneti nevelésbe vételének eldöntése során az alperesnek ugyanazokat a körülményeket kellett volna értékelni, mint amelyek alapján testvére esetében az átmeneti nevelés elrendeléséről határozott. A felperes testvérenek átmeneti nevelésbe vétele, illetve annak indokai mellett kétséget kizáróan megállapítható, hogy a felperest érintő kérelemről az alperesnek érdemben szintén az átmeneti nevelésbe vételről kellett volna határoznia.

Az alperes jogellenes magatartásának tényét a másodfokon eljáró Budapest Főváros Közigazgatási Hivatala Szociális és Gyámhivatal 90BP-543/1/2010. számú határozata önmagában alátámasztja. A másodfokú határozat részletesen feltárta, hogy az alperes eljárása során milyen eljárési és anyagi jogi jogszabálysértéseket vétett. Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy az alperesnek a Ket. 33. § (2) bekezdése alapján a felperes mint kiskorú veszélyeztetettsége folytán soron kívül kellett volna intézkednie, hiszen a felperes rövid időn belüli nagykorúvá válása a gyermekotthonban való

elhelyezésének megszűnését vonta maga után. Az alperes ehhez képest intézkedéseit az általános eljárási határidőket is jelentősen túllépve tett meg.

Tévesen állította fellebbezésében az alperes, hogy az átmeneti nevelésben vétel elrendelése esetén a felperes utógondozói ellátásának elrendelése nem lett volna szükségszerű. A Gyvt. 93. § (1) bekezdés b) pontja és (2) bekezdés b) pontja alapján a felperest 21 éves koráig az utógondozói ellátás alanyi jogon illette volna meg.

Helyesen foglalt állást az elsőfokú bíróság arról, hogy a kárösszegezését - alperesi vitatással szemben - a felperes hitelt érdemlően bizonyította. A felperes kártérítési igényként az állami normatíva szerint megállapított támogatás hiányából következő elmaradt hasznát [Ptk. 355. § (4) bekezdés] érvényesítette, amelynek mértékét a 2011. évi CLXXXVIII. törvény 3. számú melléklete szerint határozta meg.

Alapítvánnyal és rosszhiszeműen kifogásolta fellebbezésében az alperes a felperes édesanyja tanúkénti meghallgatásának mellőzését, mivel a tanú idézhető címmel nem rendelkezett és a tényállás a rendelkezésre álló okirati bizonyítékok alapján egyébként is teljes körűen megállapítható volt.

Az ítélet tábla a kifejtettekre figyelemmel az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdésére figyelemmel köteles a felperesnél felmerült másodfokú perköltség megfizetésére, amelynek mértékét az ítélet tábla a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése alapján állapította meg. Az alperes illetékmentessége folytán le nem rótt fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2015. május 21.

. Czukorné dr. Farsang Judit s.k.
a tanács elnöke

Dr. Benedek Szabolcs s.k.
előadó bíró

Dr. Magosi Szilvia s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: